

Erfgoed Magazine Enschede

Een uitgave van de Stichting Cultureel Erfgoed Enschede,

Jaargang 11

nummer 136

augustus 2026

INHOUDSOPGAVE

1. Belgische beiaardier Rachel Perfecto is zomergast op StadsCarillon Enschede
2. De Apostelenhof, de eerste initiatieven van ouderenzorg in Enschede
3. Rectificatie Groote Stoom en Wethouder H.C. Nijkampbrug.
4. Culinair erfgoed der Lage Landen
5. Museum Oldenzaal **met prijsvraag voor gratis entree voor 2 personen**
6. Montenegro, Europees cultureel erfgoed
7. Boekenshop
8. Blik op de kerk (31) Onze-Lieve-Vrouwekerk in Hengelo
8. Meldpunt Cultureel Erfgoed Enschede
10. Nieuw op onze website
11. Amsterdam omstreeks 1650
12. Manoeuvres Nederlands leger augustus 1890 Enschede
13. Straatnamen waar zijn ze gebleven: De Apenhof
14. Dit voertuig is erfgoed
15. Villa voormalige van directeur slachthuis gerenoveerd
16. Het Hilgenhuuske

Een kleine greep.....

In dit digitale Erfgoed Magazine Enschede zijn weer leuke en interessante artikelen te lezen en soms nader te bekijken en te beluisteren via de link in het artikel.

Je kunt gaan genieten van de bijzondere klanken van het stadscarrillon tijdens het concert in de grote kerk op de Oude Markt in Enschede.

Voor wie altijd al eens een kijkje heeft willen nemen in het museum in Oldenzaal kan dit mogelijk **gratis** doen door mee te doen aan de **prijsvraag**.

Tijdens een fietstocht in de omgeving van Enschede is een bezoekje aan het Hilgenhuuske aan de rand van Lonneker een aanrader.

Nieuwsgierig geworden?

Bekijk de verhalen verderop in ons magazine.

De artikelen zijn gekozen en samengesteld voor aangenaam leesplezier.

Erfgoed Magazine Enschede

Zoals je al jaren van ons gewend bent verschijnt het digitale Magazine op de 1e van de maand.

Dit gaat veranderen !

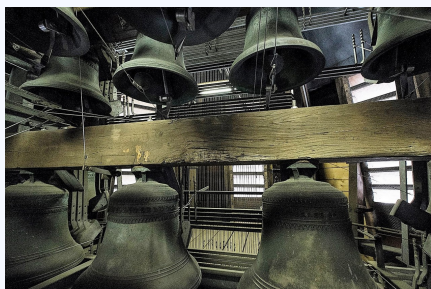
Met ingang van de maand september ontvang je het Magazine op de **1e zondag van de maand om 12 uur. De extra edities van het Erfgoed Magazine brengen wij de 2e zondag van de maand uit.**

Waarom doen wij dit?

Omdat

gebleken is dat de lezers het prettiger vinden om ons digitale Magazine in het weekend te ontvangen en dan ook de tijd hebben om dit rustig te kunnen lezen.

Graag willen wij hieraan voldoen, dus voeren wij deze wijziging **met ingang van september 2026** door.

1. Belgische beiaardier Rachel Perfecto is zomergast op StadsCarillon Enschede

Op zondag 2 augustus is de oorspronkelijk uit New York afkomstige Rachel Perfecto zomergast in Enschede. Zij speelt van 13:15 tot 14:00 uur een gevarieerd programma op de klokken in de toren van de Grote Kerk op de Oude Markt waarmee ze laat zien hoe verrassend veelzijdig de beiaard is.

Het concert maakt deel uit van de jaarlijkse zomerserie waarin beiaardiers uit binnen- en buitenland worden uitgenodigd om het StadsCarillon te bespelen.

Bezoekers kunnen het concert beluisteren op en rond de Oude Markt. Op de trappen van de St. Jacobuskerk staan stoelen klaar en zijn gratis programmaboekjes verkrijgbaar.

Haar concertprogramma voert het publiek langs vier muzikale thema's. In het eerste deel klinkt muziek uit vier eeuwen waarin de klank van klokken centraal staat. Werken van Nicolas Vallet, Jacques Gautier, David Kellner en João Teixeira Guimarães laten horen hoe componisten uit verschillende tijden en landen zich door het geluid van klokken en beiaarden hebben laten inspireren.

Vervolgens staan klassieke transcripties op het programma. Met Schumanns *Traumerei*, Rachmaninovs *Vocalise*, het beroemde *Bloemenduet* uit *Lakmé* van Léo Delibes en Erik Saties *Je te veux* toont Perfecto de lyrische en expressieve mogelijkheden van de beiaard.

Daarna verschuift de aandacht naar de popmuziek van de jaren zeventig. De door Rachel voor beiaard bewerkte songs *Laughter in the Rain* (Neil Sedaka), *You've Got a Friend* (Carole King) en *American Pie* (Don McLean) bewijzen dat de beiaard zich ook uitstekend leent voor populaire muziek.

Het concert wordt afgesloten met filmmuziek: *My Favorite Things* uit *The Sound of Music* en Randy Newmans *You've Got a Friend in Me* uit *Toy Story* zorgen voor een vrolijke afsluiting. Rachel's concert is vrij toegankelijk. Iedereen is van harte welkom om op de Oude Markt of vanaf de trappen van de St. Jacobuskerk te genieten van dit bijzondere lunchconcert.

Foto's; SCEE

2. De Apostelenhof, de eerste initiatieven van ouderenzorg in Enschede

De Apostelenhof aan de Deurningerstraat (1865-1924)

Veel oud-Enschedeërs zullen zich de Apostelenhof aan de B.W. ter Kuilestraat nog wel herinneren. De woningen waren gesitueerd rond een klein gemeenschappelijk plein c.q. tuin met een eigen toegangspoort.

Het is een van de eerste initiatieven van ouderenzorg in Enschede, maar de geschiedenis van de Apostelenhof is nog van vroegere oorsprong.

Tot 1924 was er namelijk een Apostelenhof aan de toenmalige Korte Steeg (Deurningerstraat), aan de stadskant van het Boerenkerkhof. Opgericht in 1828 door de fabrikant H. Rierink was het bedoeld voor huisvesting en verzorging van een aantal rooms-katholieke behoeftige ingezetenen van Enschede.

Tijdens de grote stadsbrand op 7 mei 1862 werden ook deze woningen in de as gelegd. In 1865 werd de Apostelenhof herbouwd en eveneens uitgebreid.

De boog in de toegangspoort draagt de naam Apostelenhof. In het nieuwe gebouw werden 24 woningen gerealiseerd waarvan er vier werden verhuurd om de exploitatie te dekken.

Door vererving kreeg de familie Baurichter de Apostelenhof in bezit en werd het beheer over de woningen overgedragen aan het R.K. Armbestuur in Enschede. Het woningcomplex werd in 1923 verkocht aan Van Heek & Co. die het vervolgens heeft gesloopt.

In 1925 werden nieuwe plannen ontwikkeld voor nieuwe Apostelenhof aan de B.W. Ter Kuilestraat. In 1958 werd het eerste katholieke bejaardentehuis in Enschede in gebruik genomen het Dr. Ariëns Tehuis aan de Dr. Coppesstraat.

Gevolg was dat de Apostelenhof aan de B.W. ter Kuilestraat in verval raakte en wel dusdanig dat het in 1970 gesloopt moest worden.

Een replica van de toegangspoort van de Apostelenhof is in het huidige woonzorgcomplex Ariëns-Staete aan de Lijsterstraat als herinnering ingemetseld.

De Apostelenhof aan de BW ter Kuilestraat 1958-1970.

3. Rectificatie Groote Stoom

In ons magazine van juli 2026 hebben wij een artikel geplaatst over straatnamen in Enschede.

Door een lezer werden wij geattendeerd op het feit dat de toenmalige textielfabriek De Groote Stoom niet in Enschede gevestigd was maar in de gemeente Lonneker.

Dat hebben wij niet juist vermeld.

In 1884 vond er een grote grenswijziging plaats waarbij

Enschede een flink stuk grondgebied van Lonneker overnam, waardoor het Enschedese grondgebied destijds vertienvoudigde. : Met de uiteindelijke totale samenvoeging in 1934 kreeg Enschede de ruimte om verder uit te breiden en kwamen dorpen zoals Lonneker zelf, Glanerbrug en Boekelo officieel onder de gemeente Enschede te vallen.

Rectificatie Wethouder H.C. Nijkampbrug

Een lezer attendeerde ons dat in het magazine van juli 2026 per abuis de naam van de Weth. H.C. Nijkampbrug vermeld stond als Wieger Nijkampbrug.

Dat was helaas niet juist.

4. Culinaire erfgoed der lage landen (5)

De groente- en bloementuin van Huis Zonnebeek (2016)

De dagelijkse eetgewoonten van de Enschedese fabrikantenfamilies uit de 19e en 20e eeuw waren eenvoudig, traditioneel en gestructureerd. Men was uiteraard bekend met de Haute Cuisine maar de dagelijkse maaltijden werden op vaste tijden en met menu's uit de Twentse keuken geserveerd.

Soms was er sprake van eigen slacht en in de winterperiode kwam roodwild, fazant en eend regelmatig voor op het menu.

Het was bij de fabrikantenfamilies gebruikelijk dat er jachtpartijen werden gehouden en die leverde genoeg wildvlees op voor verschillende families.

Het Stroot: de eetcultuur van een fabrikantenfamilie

Het Stroot in Tweekelo

Foto: Het Stroot

Op Het Stroot, een textiellandgoed gelegen tussen Enschede en Hengelo in de buurtschap Tweekelo, vertelt de huidige eigenaresse Marlies Enklaar dat er doordeweeks tussen de middag warm werd gegeten aan een mooi gedekte tafel, met daarbij altijd een glas bordeaux. We hebben het over de jaren twintig t/m zestig van de twintigste eeuw.

"De maaltijden waren over het algemeen goed maar sober, niets ingewikkelds. Een geliefde gerecht was de rollade, want die kon je 's avonds of op zondagen, als de huisknecht geen dienst meer had, ook koud eten.

Puree werd in mijn herinnering ook vaak gegeten. Tussen de gangen door drukte men op de tafelbel (vaak hangend vanaf de lamp boven de eettafel) om de borden te laten afhalen door de huisknecht en een nieuwe gang op te dienen.

De tafel was altijd voorzien van een strak gesteven, damasten tafelkleed en gedekt met zilver en kristal.

De pas getrouwde Arnold en Welmoet van Heek-van Hoorn, ca. 1922

Over die huisknecht gesproken: ik weet niet meer of hij ook degene was die kookte, of dat dat door een echtpaar werd gedaan. Hij droeg in ieder geval altijd een wit jasje met fijne blauwe streepjes. Ik heb nog een paar van die jasjes in de linnenkast liggen. Bij grote diners werden er meisjes ingehuurd om de gerechten te serveren. Die droegen over hun zwarte jurk prachtige witte schortjes van gesteven kant. Van kinderen werd verwacht dat ze hun mond hielden als de volwassenen spraken. Halverwege opstaan onder het eten was natuurlijk *out of order*.

Mijn Haagse grootmoeder Welmoet van Heek-van Hoorn heeft bij mijn weten nooit in haar leven gekookt, en dat was zelfs in haar tijd al ongebruikelijk, want haar deftige vriendinnen van kostschool 't Kopje – in Bloemendaal – deden dat wel.

Ze scheelde 16 jaar met mijn grootvader, de textielfabrikant A.H. ('Arnold') van Heek, en die laatste was natuurlijk al helemaal nooit in de keuken te vinden.

Bij toeval heb ik een 12-tal Postcheque- en Girodienstboekjes in een la gevonden, daterend van 1941 tot 1961.

Daaruit valt te herleiden dat vlees aanvankelijk werd gekocht bij slagerij A.J. Punte aan de Lipperkerkstraat 13 en vanaf ca. 1958 bij slagerij H. van Enck op Walhofstraat 14, beide in Enschede. Voor brood ging men naar Bakker Vierdag (Borstelweg 4), voor taart naar J. Staartjes (Hengelosestraat 184b) en ook wel eens naar Prenger (Markt 18) – maar liever niet want die was katholiek –, en delicatessen werden ingeslagen bij de gerenommeerde firma Overduin aan de Haaksbergerstraat. Die boodschappen werden dan afgehaald door de chauffeur, niet door mevrouw zelf.

Opvallend is dat het steeds om relatief hoge bedragen ging. Waarschijnlijk werd er op de pof gekocht en eens in de zoveel tijd afgerekend.

Groenteaankopen komen niet in de afschrijvingen voor. Dat was ook niet nodig want op Het Stroot was een grote moestuin waaruit men zijn groenten kon betrekken. Van mijn moeder heb ik gehoord dat er ook wel eens een bakfiets met waren langs de deur kwam. Wat die verkochten weet ik niet."

Auteur: Marlies Enklaar.

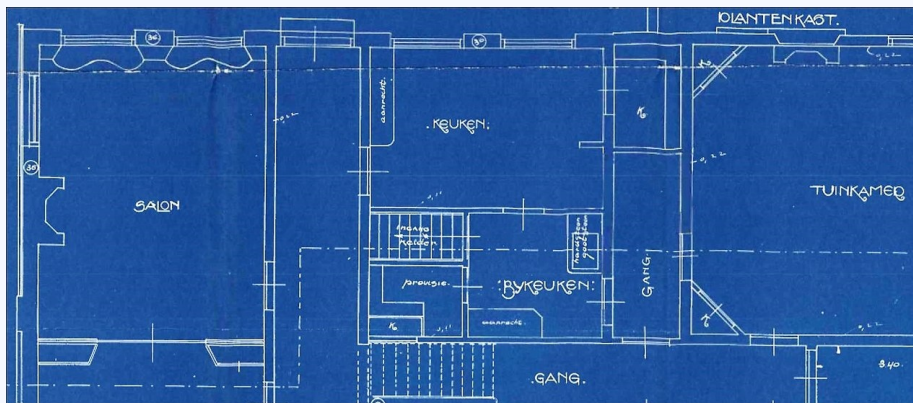
Het Blijdensteinhuis gezien vanuit de Haverstraat

Het Blijdensteinhuis

De bewoners van deze villa, het [Blijdenstein](#) Huis in de Enschedese Langestraat, waren een van de meest prominente inwoners van Enschede.

Deze patriciërswoning was een voorbeeld van architectuur die overigens altijd op een verkeerde plaats heeft gestaan. De villa van de familie Blijdenstein werd gebouwd in het jaar 1806 door de toenmalige Burgermeester J.B. Blijdenstein en is uiteindelijk op 22 februari 1944 tijdens de Tweede Wereldoorlog gebombardeerd.

De villa die een bijna kopie was van het Mauritshuis in Den Haag is na de oorlog gesloopt. Over de eetgewoonten van deze villa is weinig of niets bekend maar de uitstraling en het formaat van de villa gaf wel aan dat hier de aristocratie van Enschede was gehuisvest. De keuken was hier gelegen op een centrale plaats tussen salon, huiskamer en tuinkamer.

Plattegrond van de villa Blijdenstein begane grond met heel veel ruimte voor de keuken en bijkeuken.

5. Museum Oldenzaal

Museum Oldenzaal, venster van de stad

Op verschillende locaties vertelt Museum Oldenzaal de verhalen van de oudste stad van Twente.

LOCATIE | Het Palthe Huis

Op verschillende locaties vertelt Museum Oldenzaal de verhalen van de oudste stad van Twente. Je maakt er op een bijzondere manier kennis met de stad en haar inwoners.

Bij het Palthe Huis beleef je hoe een welgestelde familie in de 18^e eeuw gewoond heeft. Dwalend door de salon, het boekenkabinet, de eetkamer en de keuken is het alsof je in een tijdmachine bent gestapt. De geschiedenis is hier haast voelbaar. Kinderen kunnen het 'Mysterie van de gouden haarspeld' oplossen en met een iPad op ontdekkingsstocht gaan in het huis.

LOCATIE | De Pelgrim

Oldenzaal is een stad met een rijke historie, waar de inwoners door de jaren heen veel gewoonten hebben ontwikkeld. Vaak liggen de wortels in het geloof. In het museum ontdek je van alles over typisch Oldenzaalse rituelen en tradities, maar ook over die van jouzelf in de tentoonstelling 'Ritme van de stad'. Hoe is Oldenzaal eigenlijk ontstaan? Welke momenten bepalen hier nu het ritme van het jaar? En hoe zit dat bij jou?

LOCATIE | Het Hanze Huis

Tussen het Palthe Huis en De Pelgrim in de Marktstraat is in het koetshuis het Hanze Huis gevestigd. Op deze plek leer je over het Hanze verleden van de stad door o.a. een interactief spel te doen waarbij je het verhaal van een jongen beïnvloedt die in de Hanzetijd is beland. Ook vind je hier de stoel van Huttenkloas, de beruchtste struikrover en moordenaar van Twente.

TENTOONSTELLING | De veranderende stad

Van **26 juni tot 18 oktober 2026** bezoek je de tentoonstelling 'De veranderende stad', die je laat ervaren hoe Oldenzaal door de eeuwen heen veranderd is. De stad is op veel verschillende manieren vastgelegd door cartografen, kunstenaars en fotografen. De presentatie laat veel lagen zien en roept veel herinneringen op, vooral voor inwoners. Het verleden is nog steeds zichtbaar in het heden en misschien tekent zich hier alweer een nieuwe stad af...

THEATERWANDELINGEN

De verhalen van de stad worden niet alleen binnen de muren van het museum verteld. Voor een ultieme beleving boek je een (thema)theaterwandeling in het centrum of ander gebied in Oldenzaal. Het hele jaar door worden er in samenwerking met de Tourist Info theaterwandelingen georganiseerd, waarbij je personages tegenkomt uit het verleden. Zij vertellen hun deel van het verhaal en zo ontdek je de omgeving op een bijzondere manier.

Kijk voor meer informatie, tickets en data op www.museumoldenzaal.nl Er is namelijk nog veel meer leuks te doen! Zo is er voor kinderen een speciaal zomerprogramma, waarbij ze archeologische vondsten kunnen opgraven en tekenen ze hun eigen stad.

Kinderen en mensen met een museumkaart hebben gratis toegang!

MUSEUM OLDENZAAL

Marktstraat 13
7571 ED Oldenzaal
info@museumoldenzaal.nl

foto's; SCEE

Prijsvraag: gratis entree voor 2 personen Museum Oldenzaal

foto's; SCEE

Je maakt kans op **gratis entree voor 2 personen** in het Museum Oldenzaal.

Wat moet jij hiervoor doen?

In bovenstaand vierluik met foto's staan bekende monumenten afgebeeld. Deze staan of zijn

ergens te vinden in Twente.

Wat is het en waar staat het, dus 2 antwoorden per foto.

Dat betekent 8 antwoorden voor deze vierluik. Wie de 4 antwoorden weet mag deze via de mail sturen naar info@cultureelerfgoedenschede.nl.

De prijswinnaars krijgen persoonlijk bericht.

6. Montenegro, Europees Cultureel Erfgoed

Montenegro

Montenegro Europa's grootste verrassing, waar dramatische kliffen, eeuwenoude stadjes en ongerepte natuur samenkomen in één adembenemende reis.

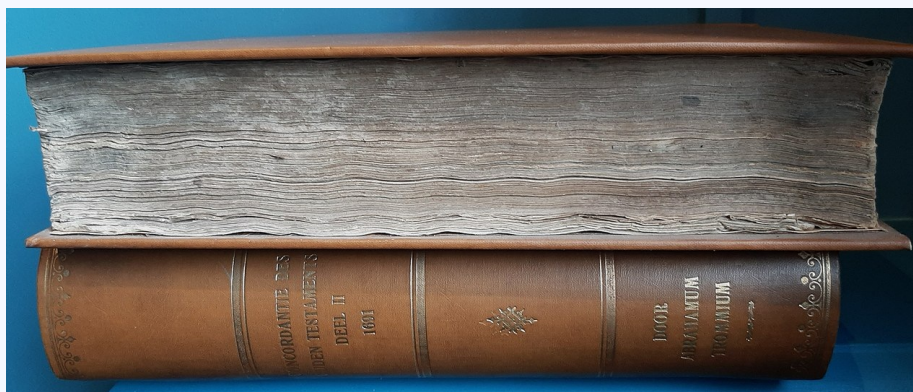
Deze 4K-reisdocumentaire onthult de mooiste landschappen, historische bezienswaardigheden en verborgen parels van het land en laat zien dat Montenegro veel groter is dan zijn formaat doet vermoeden.

7. BOEKENSHOP

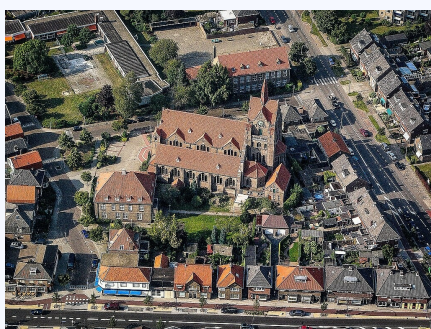
In onze boekenshop bevinden zich ruim 90 boeken over cultureel erfgoed en de historie van Enschede en Twente. Met de aankoop van een boek ondersteun je tevens de activiteiten van de stichting Cultureel Erfgoed Enschede.

Ben je op zoek naar een specifiek boek of wil je boeken aan de stichting ter beschikking stellen?

Laat het ons weten. Via e-mail: info@cultureelerfgoedenschede.nl.

8. Blik op de kerk: Onze-Lieve-Vrouwekerk in Hengelo (31)

De Onze-Lieve-Vrouwekerk in Hengelo is een rooms-katholieke kerk met zowel neogotische invloeden als kenmerken in de stijl van de Delftse School. Ze is sinds 1 januari 2010 eigendom van de Hengelose parochie *De Goede Herder*. Architect Wolter te Riele heeft de kerk ontworpen, waarna in 1926 werd begonnen met de bouw.

Op 31 mei 1927 werd de kerk ingezegend door de aartsbisschop van Utrecht, Mgr. Van de Wetering, waarna op 5 juni de kerk voor het eerst in gebruik werd genomen.

Sinds 1998 is de Onze-Lieve-Vrouwekerk een rijksmonument. In 2003 volgde op advies van de [Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed](#) een renovatie. Op 9 april 2012 is bij de kerk een monument onthuld ter nagedachtenis aan de slachtoffers van seksueel misbruik binnen de rooms-katholieke kerk. In november 2026 zal de kerk definitief sluiten.

Video: Sluitingsviering Onze Lieve Vrouwekerk Hengelo. 31-5-2026

In mei 2026 werd het complete rijksmonumentale kerkcomplex (inclusief pastorie) op Funda in business te koop gezet met een vraagprijs van **€ 950.000**, zoekend naar een passende nieuwe herbestemming.

Advertentie

Monumentenverzekeraar.

Kastelen, buitenplaatsen, herenhuizen, molens: bijzondere bouwwerken uit vroegere tijden die zorgen voor diversiteit in het stads en dorpsbeeld.

Monumenten zijn vaak unieke bouwwerken met een bijzondere historie en betekenis.

Daarom zet u zich met hart en ziel in voor het behoud van uw monument. Donatus kent de risico's en weet hoe u zich daarhet beste tegen kunt verzekeren. Onze bijna 170 jaar ervaring als verzekeraar van religieus en monumentaal erfgoed brengt een schat aan bouwkundige- en verzekeringstechnische kennis met zich mee om ook uw monumentale gebouw te beschermen.

Contact opnemen met Donatus:

Klik [HIER](#)

Donatus is partner van de Stichting Cultureel Erfgoed Enschede.

Ontdek én bescherm de schatten in en rond Enschede!

Zie je een prachtig oud pand dat verpaupert? Ken je een historisch object in de buurt dat niemand lijkt op te merken? Of maak je je zorgen over een bijzonder stukje Enschedese natuur of landschap dat dreigt te verdwijnen? Trek dan aan de bel bij het **Meldpunt Cultureel Erfgoed Enschede**.

Sinds 2019 is dit hét centrale punt waar iedereen melding kan maken van bedreigd, onbekend of ondergewaardeerd erfgoed in onze gemeente. Samen zorgen we ervoor dat de

karacteristieke en beeldbepalende plekken in en rond Enschede behouden blijven én de waardering krijgen die ze verdienen. Een melding kan hét zetje zijn dat nodig is om een mooi initiatief te starten en écht iets te bereiken.

Wat kunnen we voor jou doen?

- **Aandacht genereren:** We kunnen jouw melding in de schijnwerpers zetten via onze website en ons digitale, maandelijkse Erfgoed Magazine. Dit doen we uiteraard alléén als jij daar expliciet toestemming voor geeft.
- **Kennis delen:** Ons team heeft een groot (inter)nationaal en regionaal netwerk. We denken gratis met je mee over herontwikkeling, wetgeving, exploitatie en informatiebeheer.

Hoe werkt het?

Heel simpel! Ga naar de website www.cultureelerfgoedenschede.nl. Onderaan de [homepage pagina](#) vind je het blokje "**Meldpunt Cultureel Erfgoed**". Klik erop, vul je gegevens in en **help ons de historie in en rond Enschede levend te houden!**

10. Nieuw op onze website

De **Onze-Lieve-Vrouwekerk** in Hengelo is een rooms-katholieke kerk met zowel neogotische invloeden als kenmerken in de stijl van de Delftse School. Ze is sinds 1 januari 2010 eigendom van de Hengelose parochie *De Goede Herder*. Architect Wolter te Riele heeft de kerk ontworpen, waarna in 1926 werd begonnen met de bouw.

[Klik hier](#)

11. Amsterdam omstreeks 1650

Amsterdam omstreeks 1650 bevond zich op het absolute hoogtepunt van de Gouden Eeuw. De stad groeide uit tot de belangrijkste handelsmetropool ter wereld en onderging een gigantische transformatie op het gebied van stedenbouw, economie en cultuur.

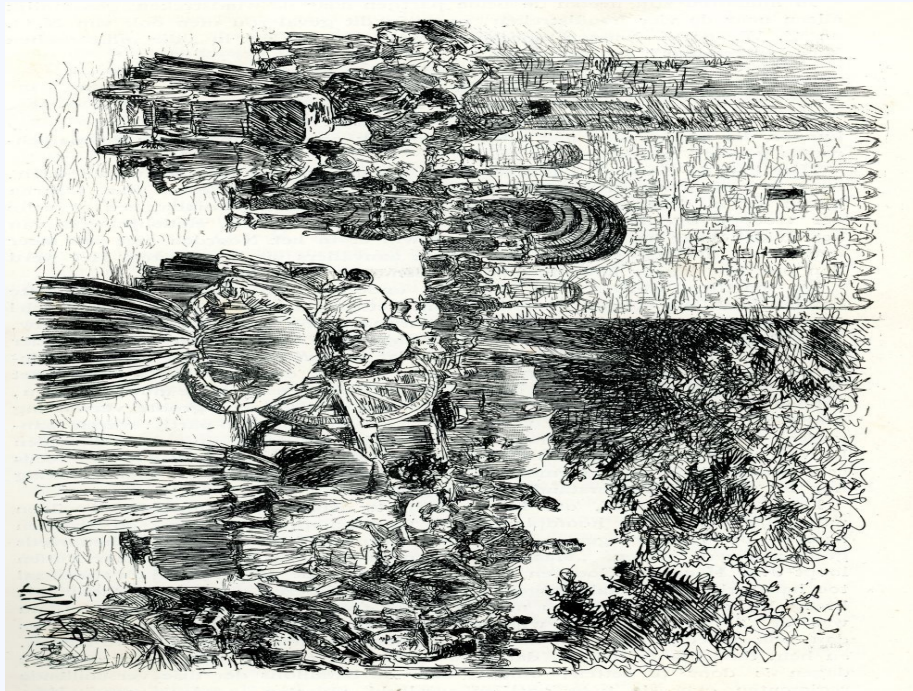
Rond 1650 was de beroemde Derde Uitleg (begonnen in 1613) grotendeels voltooid en startte de planning voor de Vierde Uitleg.

Grachtengordel: De Herengracht, Keizersgracht en Prinsengracht kregen hun iconische vorm.

Jordaan: Deze wijk werd tegelijkertijd aangelegd voor arbeiders en ambachtslieden.

Groei: De stad barstte uit haar voegen; het inwoneraantal steeg naar schatting richting de 150.000 tot 175.000 inwoners het inwoneraantal dat Enschede in de huidige tijd heeft.

Rond 1890 waren er landelijk grote oefeningen. Het Nederlandse leger bestond uit beroeps militairen en veel dienstplichtigen.

Aan de stations Hengelo, Enschede en Haaks-- bergen heerschte heden eene buitengewone levendigheid en kreeg men eenig denkbeeld van de ontzaglijke drukte tengevolge eener mobilisatie van een gedeelte van het leger.

Onze brigade is er bij de verandering van kwartier niet bij vooruitgegaan, wat de huisvesting en voeding aangaat. De oude spreuk: „**Al te zoet is niet goed**”, is alweer bewaarheid; de troep is te Avereest verweend en nu is het aantal klachten groot; vooral de zindelijkheid moet veel te wenschen overlaten.

Alles is hier schaarsch de melk, de eier, alleen Amerikaansch spek schijnt in groote hoeveelheden te zijn opgeslagen.

Op 3, 4, en 5 september werden de militairen ondergebracht in Enschede, Lonneker dorp en de Esmarke, ook waren er bivakken bij de Usseleres.

Er werden 16 hoofdofficieren, 105 officieren, 1572 minderen, 482 paarden en 51 voertuigen ondergebracht. Totaal zijn er 3000 militairen in Enschede, Lonneker en Haaksbergen onderbracht. (Enschede had in 1890 23.000 inwoners).

Er kwam een waarschuwing van de burgemeesters dat het verboden was om koperen hulzen te zoeken of toe te eigenen, diefstal wordt gestraft.

Er waren diverse noviteiten te zien zoals de veldtelefoon, er werd gewaarschuwd om de telegraafkabels niet te beschadigen, op straffe van.

Het was dus een drukte van belang en de bevolking keek hun ogen uit.

Voor het inkwartieren waren er wettelijke regels maar men kon inschrijven om nog iets extra's te doen, uiteraard tegen betaling.

Er waren ook noodkwartieren in de kerk en scholen. De militairen kwamen in treinen aan met tromgeroffel en hoorn geschal.

De Enschedeërs keken eerst even de kat uit de boom omdat ze zoveel militairen alleen gewend waren voor het onderdrukken van de textielstakingen.

Het muziekkorps gaf concerten op de Markt, het Volkspark en een afscheidsconcert in de Groote Sociëteit.,

Tijdens de oefening waren er twee partijen die door een witte band om de pet van elkaar te onderscheiden waren.

De twee partijen waren de Pruisen en de Gelderlanders.

Er was een scheidsrechter die de zaak leidde.

Die witte band bracht soms verwarring omdat de Twentse vrouwen ook een witte muts droegen.

De manoeuvres werden bijgewoond door Russische kolonel en een Franse luitenant-kolonel.

Vanuit het leger en de Commissaris van de Koning kwamen er bedankjes voor de burgemeesters en inwoners voor de geboden hulp en medewerking.

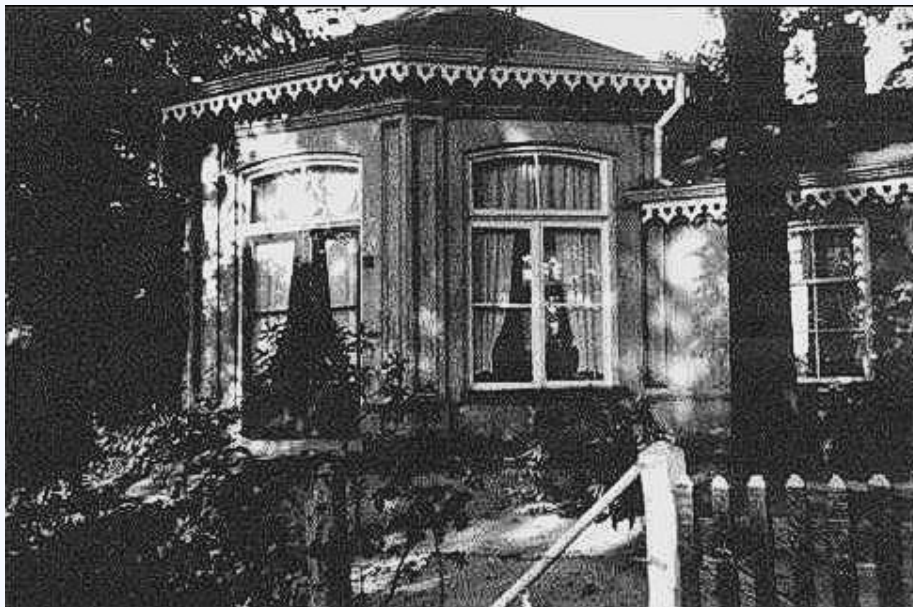
Er bestaat gelegenheid voor
de aanstaande **manoeu-**
vres tot

inkwartiering van manschappen.

Adres bij den Uitgever dezer.

13. Straatnamen waar zijn ze gebleven: De Apenhof

De Apenhof 1895

In zijn "Historisch stads-album van Enschede" beschrijft Joh. Buursink op blz. 70 "De Apenhof" als een door een hoge doornenheg omgeven tuin met een koepeltje, temidden van hoge bomen.

"De Apenhof" was het ontspanningsgebouwtje - en voor de jonge fabrikantengarde ook het ontgroeningsgebouwtje - van een groep fabrikanten, die zich verenigd hadden in "De Aapclub" (niet officieel vastgesteld). Op 1 april 1914 werden hier de volgende straatnamen gegeven: Dr. Ariënsstraat, Faberstraat, Faberplein, Korenstraat (later Margrietstraat), Ribbeltsweg (gedeeltelijk) en Florapark.

Meer informatie op de website over de Apenhof klik [HIER](#)

14. Dit voertuig is erfgoed

Deze sticker is via de FEHAC beschikbaar voor uw auto of motor. De toeschouwer die uw voertuig bekijkt zich zal realiseren dat het niet zo maar een oldtimer is, maar Erfgoed! Met deze sticker op uw voertuig wordt u een ambassadeur voor Mobiel Erfgoed.

Met zo veel ambassadeurs voor dit idee zullen we de officiële erkenning sneller binnen halen!

Er zijn stickers die je kunt aanbrengen achter het glas, of op het voertuig, of op het glas. De kleine stickers passen mooi in de hoek van de zijraampjes; de grote kan bijvoorbeeld op de voor- of achterraut.

Bij evenementen waar de FEHAC aanwezig is kunt u ze afhalen bij onze stand.

De sticker kunt u bestellen via de [website van FEHAC](#)

15. Villa voormalige van directeur slachthuis gerenoveerd

Foto: SCEE

Het oorspronkelijke openbare slachthuis van Enschede werd begin 20e eeuw gebouwd aan de Pathmossingel (op de hoek met de Tweede Emmastraat).

Destijds was de oprichting noodzakelijk om te voldoen aan strengere hygiënische eisen, aangezien plattelandsbewoners daarvoor voornamelijk nog thuis slachtten. Het grote, karakteristieke fabriekscomplex met zijn eigen watertoren werd eind jaren zeventig gesloopt. De Pathmoshal en de naastgelegen moskee staan nu grotendeels op deze historische grond.

Het bekendste overblijfsel is de monumentale directeurswoning uit 1912 op de hoek van de Volksparksingel. Het karakteristieke pand werd ontworpen door het destijds bekende architectenduo P.M.A. Huurman en W. Stok. Zij kregen van de gemeente de opdracht om een representatieve ambtswoning te ontwerpen die paste bij de status van de directeur van het moderne openbare abattoir.

Deze villa in chalet-stijl brandde zo'n 35 jaar geleden deels uit en stond decennia lang dichtgetimmerd bekend als de 'Puist van Pathmos'.

Onlangs is deze markante [Gemeentelijke Monumentale Villa](#) volledig in ere hersteld door de naastgelegen moskeegemeenschap.

foto onder: het slachthuis van Enschede 1937

Foto: SCEE

In Lonneker (postadres Enschede) is op de Lonneker es in 2015 een Hilgenhuuske (veldkapel, heiligenhuisje) geplaatst dat tevens dienst doet als rustplek voor pelgrims. Dit kapelletje is gebouwd in de buurt van de plek waar het oude kapelletje stond dat in 1820 bij de bouw van de eerste kerk in Lonneker is gesloopt.

Sinds 2015 staat er weer een veldkapel met de afbeelding van Sint-Jacobus op de Lonneker es. Dit Hilgenhuuske is in Saksische stijl geheel in eikenhout uitgevoerd met een in mozaïk ingelegde afbeelding van Sint-Jacobus.

Tegen een achtergrond van een schelp is Jacobus afgebeeld als pelgrim. In zijn rechter hand heeft hij een staf met een kalebas en onder zijn linker arm heeft hij een boek. Aan de rechterkant loopt het smalle dak met rode pannen door tot op het tegelplateau. Deze aflopende daklijn staat symbool voor beschutting en bescherming. Onder het mozaïek bevindt zich een blauw-geel sterrenplateau, verwijzend naar de legende dat een ster de plaats aangaf, waar het graf van Jacobus zou zijn. Op dit plateau kan de pelgrim een steen neerleggen en zo op symbolische wijze zijn problemen en zorgen achterlaten.

Het Hilgenhuuske is in eigen beheer gebouwd door parochianen uit Lonneker. Het ontwerp is gemaakt door Gerrit Ticheloven en het mozaïek is ontworpen en gemaakt door Jan Slot. Bij het Hilgenhuuske staat een tafel met bank waar de pelgrim kan uitrusten, genieten van het mozaïek en tot bezinning komen. Recent zijn in Twente vrij veel veldkapellen hersteld of nieuwgebouwd. Het zijn bijna allemaal Mariakapellen. Dit Hilgenhuuske in Lonneker is als enige gewijd aan Jacobus de Meerdere, de patroonheilige van de parochie en van een eerdere kapel.

Het Hilgenhuuske in Lonneker heeft een eigen [website](#) waar meer over de geschiedenis is te vinden en over activiteiten die bij het kapelletje plaatsvinden.

Wie een kijkje wil nemen bij deze veldkapel [klik hier](#).

COLOFON

Het Erfgoed Magazine Enschede is een uitgave van de Stichting Cultureel Erfgoed Enschede.

Redactieadres

Stichting Cultureel Erfgoed Enschede
info@cultureelerfgoedenschede.nl

Redactie

John Nijhuis en Sonja Bos-Smit

Bankrelatie

NL87 INGB 0006 9973 92 t.n.v. Stichting Cultureel Erfgoed Enschede

Disclaimer

-Ondanks aan de samenstelling van dit magazine bestede zorg kan de redactie geen aansprakelijkheid aanvaarden voor de onvolledigheid of onjuistheid hiervan.
-Het lukt ons niet altijd om de rechthebbende auteur(s) van foto's te achterhalen. Mocht je van mening zijn dat je rechthebbende bent van een foto in dit Magazine, stuur dan een mail naar: info@cultureelerfgoedenschede.nl

Heb je dit Magazine doorgestuurd gekregen en wil je deze ook zelf ontvangen? Aanmelden kan

via de homepage van onze website.

Stichting Cultureel Erfgoed Enschede

info@cultureelerfgoedenschede.nl

Facebook

Website

Deze e-mail is verstuurd aan {{email}}. • Als u geen nieuwsbrief meer wilt ontvangen, kunt u zich [hier afmelden](#). • U kunt ook uw [gegevens inzien en wijzigen](#). • Voor een goede ontvangst voegt u info@cultureelerfgoedenschede.nl toe aan uw adresboek.

Laposta